

Länsstyrelsen
Värmland

Regional utveckling
Jörgen Persson
010-2247461

YTTRANDE

Datum
2021-09-14

Sida
1 (3)
Referens
420-6237-2021

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
johan.gannedahl@regeringskansliet.se (kopia)

Yttrande över remiss om förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen samt om ändring av beslut (EU) 2015/1814 och förordning (EU) 2015/757 samt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG avseende luftfart

Ert diarienummer: M2021/01389.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Värmlands län ställer sig i huvudsak positiv till remissens förslag. Länsstyrelsen har inte haft möjlighet att analysera remissens förslag i detalj, men vill lämna några övergripande synpunkter samt uppmärksamma ett antal punkter som bör beaktas i den fortsatta beredningen.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att:

- Det är positivt med höjda ambitioner inom ETS
- Bio-CCS bör inkluderas i utsläppshandeln
- Det behövs ett system med klimattullar eller motsvarande, samtidigt som att den fria tilldelningen av utsläppsrätter fasas ut
- Det nationella och regionala ledarskapet i klimatarbetet, som kompletterar de gemensamma europeiska styrmedlen, riskerar att försvagas med en utsläppshandel för vägtransporter och byggnader.

Synpunkter på föreslagna ändringar i direktiv 2003/87/EG

Höjda klimatambitioner inom ETS (Artikel 1, 9)

Länsstyrelsen är positiv till att ambitionerna höjs inom handeln med utsläppsrätter (ETS), genom ökad reduktionsfaktor och minskat utsläppstak.

ETS är en väsentlig del av EU:s arbete för att nå klimatmålen och viktig för industrins omställning. Länsstyrelsen delar bilden av att ETS behöver skärpas för att i tillräcklig grad bidra till de skärpta klimatmålen, och för att skapa prissignaler som möjliggör nödvändig teknikintroduktion. Samtidigt vill Länsstyrelsen påpeka att det mot bakgrund av IPCC:s senaste sammanställning av den vetenskapliga grunden för förståelsen av klimatsystemet och

klimatförändringarna borde finns anledning att ytterligare höja ambitionsnivån i EU:s klimatmål, och därmed även inom ETS.

Bio-CCS (Artikel 2)

Länsstyrelsen förespråkar att negativa utsläpp genom koldioxidavskiljning och lagring från biobränslen (bio-CCS) bör inkluderas i utsläppshandeln.

Bio-CCS har en stor potential att bidra till EU:s klimatmål, men ekonomiska incitament för tekniken saknas idag. EU skulle kunna påskynda utvecklingen genom att utforma ETS så att negativa utsläpp ger en inkomst i form av tilldelade utsläppsrätter. I Värmland finns flera skogsindustrier med potential att bidra med väsentliga mängder negativa utsläpp genom bio-CCS.

Risk för koldioxidläckage (Artikel 10)

Länsstyrelsen bedömer att förslaget om klimattullar (Carbon Border Adjustment Measure) tillsammans med utfasning av fri tilldelning av utsläppsrätter kan vara en lämplig väg för att skydda inhemsk industri som tar ett stort ansvar i att minska klimatpåverkan, och att samtidigt ge industrin större incitament att vidta ytterligare åtgärder för att minska utsläppen.

Länsstyrelsen instämmer i behovet av att införa ett kompletterande system som hanterar risken för att industri inom EU konkurreras ut på grund av högre klimatambitioner än i omvärlden, så kallat koldioxidläckage. Processindustrin i såväl Värmland som Sverige har ur ett globalt perspektiv redan idag relativt låga utsläpp av växthusgaser per produktionsenhet, och har goda möjligheter att skapa ytterligare konkurrensfördelar genom fossilfri produktion och produkter med lågt klimatavtryck ur ett livscykelperspektiv. Flera branscher är dock utsatta för hård konkurrens från länder utanför EU som har lägre miljökrav och/eller högre industrisubventioner. För Värmlands del gäller det särskilt för stålindustrin. För att den inhemska industrin ska kunna bidra till lösningar på vägen mot klimatmålen är det viktigt att dessa konkurrensnackdelar dämpas, samtidigt som styrningen mot klimatmålen succesivt stärks.

Handelssystem för vägtransporter och byggnader (Kapitel IVa)

Konsekvenserna av en separat utsläppshandel för vägtransporter och byggnader är svårbedömda. Länsstyrelsen ser flera risker med förslaget, och bedömer att konsekvenserna av det behöver analyseras djupare.

För att klara av de stora utsläppsreduktioner på relativt kort tid som är nödvändiga enligt EU:s klimatmål så behöver genomförandet präglas av engagemang på såväl europeisk, nationell, regional som lokal nivå, och med ambition att få så stor acceptans som möjligt ända ner på individnivå. Ett separat europeiskt handelssystem riskerar att försvaga initiativ och engagemang inom två sektorer där, åtminstone i Sverige, det lokala och regionala energi- och klimatarbetet har en tydlig roll i att komplettera europeiska och nationella styrmedel. Som exempel kan nämnas länsstyrelsens tidigare uppdrag att samordna åtgärder för fossilfria transporter och att ta fram och genomföra regionala planer för laddning av elfordon och

förnybara drivmedel, samt kommunernas arbete med energi- och klimatrådgivning till hushåll, bostadsrättsföreningar och fastighetsägare. Dessa har hjälpt till att öka genomslaget av nationella styrmedel, samt att identifiera och underlätta synergier och lösningar på målkonflikter.

Det är svårt att av förslaget utläsa hur ett nytt utsläppshandelssystem påverkar möjligheterna för medlemsstaternas rådighet att besluta om kompletterande styrmedel och åtgärder för att nå egna mål inom de sektorer som täcks av utsläppshandeln. Exempelvis har Sverige ett eget klimatmål för inrikes transporter till 2030 som är betydligt ambitiösare än den föreslagna målsättningen i det nya handelssystemet. Länsstyrelsen uppfattar även att gränsdragningen mot övriga sektorer inom ESR och mot utsläppshandeln ETS är oklar i förslaget. Till exempel så ska uppvärmning av byggnader ingå i det nya handelssystemet, medan många fjärrvärmeanläggningar sedan tidigare omfattas av ETS.

Sammanfattningsvis så ser Länsstyrelsen vikten av europeiska samarbetslösningar inom klimatområdet, men att det är viktigt att det finns utrymme för kompletterande nationella och regionala styrmedel då detta är fördelaktigt. Länsstyrelsen befarar att ett handelssystem för vägtransporter och byggnader riskerar att försvaga det politiska ledarskapet på nationell och regional nivå. Ett parallellt europeiskt handelssystem som helt eller delvis täcker in sektorernas utsläpp riskerar göra det svårare att motivera nationella styrmedel och åtgärder inom dessa områden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med klimat- och energistrateg Jörgen Persson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johan Blom, verksamhetschef Bengt Falemo och enhetschef Linda Blomqvist Lindström medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.